Re-Accredited 'B' 2.82 CGPA by NAAC
VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY
University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.
વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી
યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.
Telegram : VNSGU, Telephone : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Fax : +91 - 261 - 2227312
E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

ક્રમાંક : એકે./૨૨૧૦/૧૬
તા. ૧૬/૦૨/૨૦૧૬

પ્રતિ,
પરીક્ષા નિયામકશ્રી,
પરીક્ષા વિભાગ / એક્ષટર્નલ યુનિટ,
વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી,
સુરત.

<u>વિષય :-એમ.એ. પાર્ટ-૧ (નવીન)એક્ષર્ટનલ ગુજરાતી વિષયના અભ્યાસક્રમ બાબત</u>

સુજ્ઞશ્રી,

સવિનય જણાવવાનું કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી અમલમાં આવનાર એમ.એ. પાર્ટ-૧ (નવીન) એક્ષર્ટનલ ગુજરાતી વિષયનો અભ્યાસક્રમ વિનયન વિદ્યાશાખાએ તેની તા.૭/૦૧/૨૦૧૬ ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંકઃ ૨૦ (૨) અન્વયે મંજૂર કરેલ છે. પ્રસ્તુત અભ્યાસક્રમ એકેડેમિક કાઉન્સિલ વતી મંજૂર કરવાની માનનીય કુલપતિશ્રીને આપેલ સત્તાની રૂએ માનનીય કુલપતિશ્રીએ એકેડેમિક કાઉન્સિલવતી મંજૂર કરેલ છે, તેની જાણ સંબંધકર્તા શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓને કરવી, તદ્ઉપરાંત તેનો અમલ કરવો.

કુલસચિવ

બિડાણ : ઉપર મુજબ

પ્રતિ,

૧) વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની તમામ સંલગ્ન કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ.
૨) અધ્યક્ષશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા
૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.

...તરફ જાણ તેમજ ઘટતી કાર્યવાહી સારૂ.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસ સમિતિ દ્વારા સંયોજિત

એક્ષટર્નલ અભ્યાસક્રમ

એમ.એ.પાર્ટ-૧ (નવીન)

[સને વર્ષ :૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬ -૨૦૧૭ ,૨૦૧૭- ૨૦૧૮]

એમ.એ. - ૧

(સને વર્ષ ૨૦૧૫-૨૦૧૬, ૨૦૧૬ -૨૦૧૭ ,૨૦૧૭- ૨૦૧૮)

Core course:001

ગુજરાતી પેપર-૧. સાહિત્ય સ્વરૂપ - કૃતિઓ

હેતુ : આત્મકથા સ્વરૂપની અન્ય સાહિત્ય સ્વરૂપોની તુલનાએ સમજ પ્રાપ્ત થાય.

એકમ -૧ આત્મકથા નું સાહિત્ય સ્વરૂપ-ઘટક તત્ત્વો અને લક્ષણો

આત્મકથા સાહિત્ય સ્વરૂપનું અન્ય સાહિત્ય સ્વરૂપ સાથે સામ્ય વૈષમ્ય

ગુજરાતી આત્મકથા સાહિત્ય સ્વરૂપની વિકાસરેખા

એકમ -૨ કૃતિલક્ષી અભ્યાસ ' સ્વપ્ન સિધ્ધિની શોધમાં '-ગુર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ

એકમ-૩ કૃતિલક્ષી અભ્યાસ 'પૂર્ણસત્ય ' – લે. બી. કેશરશિવમ– પ્ર. નવભારત પ્રકાશન

એકમ – ૪ કૃતિલક્ષી અભ્યાસ "મારી હકીકત ' , લે.,નર્મદ

એકમ -૫ કૃતિલક્ષી અભ્યાસ- 'સત્યના પ્રયોગો' લે. ગાંધીજી , ફ્લેમિન્ગો પબ્લિકેશન્સ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. ગુજરાતી આત્મકથા - સતીશ વ્યાસ

૨. અસ્મિતાના ઉદગાતા- કનૈયાલાલ મુનશી – જગદીશ ગુર્જર

3. સાહિત્ય સ્વરૂપશ્રેણી – સુમન શાહ

૪ સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો-પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

Core course:00૨

ગુજરાતી પેપર - ૨. ભારતીય પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા.

હેતુ :

ભારતીય પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસકોની વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે અને મૂળ સુધી પહોંચીને કૃતિનિષ્ઠ સૌન્દર્યની આનંદાનુભૂતિ કરી શકે.

એકમ - ૧ રસ સિદ્ધાંતની વિચારણા અને રસની પરિભાષા

૧.૧. રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સંબંધી ભટ્ટ લોલટ, ભટ્ટ શંકુક, ભટ્ટ નાયક, અને આચાર્ય અભિનવગુપ્તના મતોનીસમીક્ષા.

૧.૨. ભરતનું રસસૂત્ર, ભાવ, સ્થાયી ભાવ, વિભાવ-અનુભાવ, સાત્ત્વિક ભાવ અને સંચારી ભાવો આદિ.

૧.૩. રસ અને રસાભાસ.

૧.૪. રસ પ્રતીતિનાં વિઘ્નો.

ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિચારણા

૧.૨.૧ ધ્વનિની વ્યાખ્યા, ધ્વનિનું સ્વરૂપ, આનંદવર્ધનના મતે.

૧.૨.૨ અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના અનુમાન કરતા ધ્વનિની ભિન્નતા તપાસવી.

૧.૨.૩ 'ધ્વનિ'ના પ્રકારો, વસ્તુ ધ્વનિ, અલંકાર ધ્વનિ અને રસ ધ્વનિ.

૧.૨.૪ ધ્વનિના પ્રભેદો- લૌકિક અને અલૌકિક ધ્વનિ, વિવક્ષિતાન્યપરવાચ્ય અને અવિવક્ષિતવાચ્ય ધ્વનિ.

એકમ -૨ કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણા

૨.૧. કુંતકની કાવ્યની વ્યાખ્યા

૨.૨. કુંતકનો વક્રોક્તિ વિચાર

૨.૩. વક્રોક્તિના પ્રકારો

૨.૪. કાવ્યના ત્રણ માર્ગો અને પ્રકારો.

એકમ – ૩ રમણીયતાની વિભાવના: જગન્નાથના મતે

૩.૧. રમણીયતાની વિભાવના

૩.૨. જગન્નાથની કાવ્યની વ્યાખ્યા અને અર્થો

૩.૩. જગન્નાથે દર્શાવેલ કાવ્યના ચાર પ્રકારો

એકમ -૪ પ્લેટો, એરિસ્ટોટલ,આર્નોલ્ડ

એકમ -૫ એલિયેટ, રોલા બાર્થ , દેરિદા

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. ભારતીય સાહિત્યમાં વિચાર પરંપરા- તપસ્વી નાન્દી.

૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા- બહેચરભાઈ પટેલ

૩. અભિનવ ગુપ્તનો રસવિચાર અને બીજા લેખો.- લે.- નગીનદાસ પારેખ

૪. ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત- નટુભાઈ રાજપરા અને જયંત કોઠારી

૫. ધ્વન્યાલોક – ડોલરરાય માંકડ

૬. ધ્વન્યાલોક – આનંદવર્ધન

૭. આનંદવર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર- નગીનદાસ પારેખ

૮. રસ સિદ્ધાંત : એક પરિચય – ડો. પ્રમોદકુમાર પટેલ
૯. કુંતકનો વિચાર- નગીનદાસ પારેખ
૧૦. કુંતકનો વક્રોક્તિવિચાર- ડો. રમેશ શુક્લ
૧૧. ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજુષા ભાગ ૧-૨-, સંપાદક – રમેશ બેટાઈ, નારાયણ કંસારા
૧૨ પ્લેટો, એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિચારણા- જયંત કોઠારી
૧૩ આર્નોલ્ડનો કાવ્યવિચાર – ભરત મહેતા
૧૪ એલિયેટનો કાવ્યવિચાર - સુમન શાહ
૧૫ કવિ વિવેચક એલિયેટ- સુમન શાહ
૧૬ એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર – અનિરુદ્ધ બ્રહ્મભટ્ટ
૧૭ એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર – અનુ. – જયા મહેતા
૧૮ પ્લેટોનું સાહિત્ય શાસ્ત્ર- અનુ. સુરેશ દલાલ

Core course:003

ગુજરાતી પેપર- ૩ ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન

હેતુ :વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની વિવેચન પ્રવૃત્તિ પરત્વે અભિમુખ બને અને વિવેચન વિશેની સમજકેળવાય.

એકમ -૧.૧ નર્મદની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો .

કવિ અને કવિતા વિશેના નર્મદના વિચારો .

રસજ્ઞાન ,જોસ્સો ,રસ અને તર્કશક્તિ જેવા સંપ્રત્યયો દ્વારા પ્રગટ થતો નર્મદનો કાવ્યાદર્શ

નર્મદની કાવ્યવિભાવનાની મર્યાદાઓ .

૧.૨. નવલરામની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો .

કવિ અને કવિતા વિશેના નવલરામના વિચારો .

નર્મદની કાવ્ય વિભાવનાને નવલરામ કઈ રીતે પરિષ્કૃત કરે છે તે સમજાવો .(જુસ્સો,તર્ક, કલ્પના વગેરે.)

કાવ્યમાં જીવંત એકતા વિશે, નીતિ વિશેના નવલરામના વિચારો .

એકમ -૨.૧. રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્યવિભાવના.

કવિ અને કવિતા વિશેના રમણભાઈના વિચારો.

ચિ_i:ક્ષોભ એટલે શું તે સમજાવી રમણભાઈની કાવ્યવિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

રમણભાઈ નીલકંઠની કાવ્યવિભાવનાની મર્યાદાઓ.

૨.૨. બ. ક. ઠાકોરની કાવ્ય વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

બ.ક.ઠાકોરના કવિતા વિચારનો પરિચય.

એમની Ø(OTએ ઉત્તમ કવિતા કોને કહેવાય તે વિગતે ચર્ચા.

વિચારપ્રધાન કવિતાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

ઠાકોરની Ø(OTએ પ્રતિભા એટલે શું ?પ્રતિભાબીજની માવજતમાં નડતા અંતરાયો વિશે ચર્ચા કરો.

એકમ -૩.૧. રામનારાયણ વિ. પાઠકની કાવ્યવિભાવના.

બ.ક.ઠાકોરની વિચારની વિભાવનાને કઈ રીતે પરિષ્કૃત કરે તેની ચર્ચા.

રા.વિ.પાઠકની 'રહસ્ય' સંજ્ઞા-વિભાવના

કાવ્યની સ્વયંપર્યાપ્તતા અને વ્યવહારના અનુભવ સાથેની સરખામણી.કળા,નીતિ, સત્ય અંગેની વિચારણા.

ઔચિત્યવિચાર – કવિકર્મ અંગેની વિચારણા .

૩.૨.. સુન્દરમ્ ની કાવ્ય વિભાવના.

સાહિત્ય અને જીવનનો સંબંધ.

કાવ્યની ભાષા અંગેની વિચારણા .

સંક્રમણવ્યાપાર અને સર્જક – ભાવક સંબંધ અંગેના વિચારો .

એકમ-૪. ઉમાશંકર જોશીની કાવ્યવિભાવના.

સાહિત્યની સમાજાભિમુખતા અંગેના વિચારો .

સર્જનપ્રક્રિયા,કવિકર્મ અંગેના વિચારો .

સંક્રમણવ્યાપાર અને ભાવન અંગેના વિચારો .

કાવ્યની સ્વાયત્તતા , આત્મપર્યાપ્તતા અંગેના વિચારો .

' કવિની શ્રદ્ધા' અંગેના વિચારો .

એકમ ૫ સુરેશ જોશીની કાવ્યવિભાવના .

સાહિત્યની કલાઅભિમુખતા અને શુદ્ધ કળા વિશેના વિચારો .
રૂપનિર્મિતિ. વસ્તુનું સાધારણીકરણ નહી પણ વિલીનીકરણ .
કાવ્યનો અર્થ અને સંક્રમણ વ્યાપાર અંગેના વિચાર.
વાર્તા-નવલકથા અંગેના એમના અતિજાણીતા વિચારો .

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. વિવેચનનું વિવેચન : જયંત કોઠારી
૨. વાત આપણા વિવેચનની: શિરીષ પંચાલ
૩. આપણું વિવેચન સાહિત્ય: હીરાબેન પાઠક
૪. ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન - પ્રમોદ કુમાર પટેલ
૫. પ્રતીતિ – પ્રમોદકુમાર પટેલ
૬. વિવેચનપોથી : શિરીષ પંચાલ

Core course : course:004

ગુજરાતી પેપર – ૪ આધુનિક તથા અનુંઆધુનિક સાહિત્ય

હેતુ :આધુનિકતા અનુઆધુનિકતાની વિભાવના સમજાય તથા કૃતિનો આ સંદર્ભમાં આસ્વાદ કરી શકે.

એકમ -૧ આધુનિકતાની વિભાવના

૧.૧ આધુનિક સંજ્ઞા, સ્પષ્ટતા, અર્વાચીન, પરંપરાગત, સમકાલીન સંજ્ઞાઓ સાથેનો સંબંધ

૧.૨. આધુનિક સાહિત્યનાં લક્ષણો

૧.૩ સાહિત્યમાં આધુનિકતાને પ્રેરનારાં પરિબળો

એકમ -૨ અનુઆધુનિકતાની વિભાવના - નારીચેતના અને દલિતચેતના

એકમ -૩ 'આધુનિક વાર્તાસૃષ્ટિ '- સં.મોહન પરમાર તથા " જટાયુ "– સિતાંશુ મહેતા

એકમ -૪ 'ગર્ભગાથા –હિમાંશી શેલત

એકમ – ૫. ' બહિષ્કૃતફૂલો' – નીરવ પટેલ

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. 'આધુનિક વાર્તાસૃષ્ટિ '- સં.મોહન પરમાર પાર્શ્વ પ્રકાશન ૨. ' જટાયુ' – સિતાંશુ મહેતા - પાર્શ્વ પ્રકાશન

૩. 'ગર્ભગાથા' –હિમાંશી શેલત – અરુણોદય પ્રકાશન

૪ ' બહિષ્કૃતફૂલો' – નીરવ પટેલ .પ્રકાશક પોતે .

૫. સાહિત્યમાં આધુનિકતા- સુમન શાહ

૬ . ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતાવાદ- પ્રમોદકુમાર પટેલ

૭. આધુનિકતા: એક સંકુલ સમ્પ્રત્યય– બિપિન આશર

Core course : 05

ગુજરાતી પેપર – ૫ તુલનાત્મક સાહિત્ય

હેતુ :સાહિત્યને મૂલવવા માટેનો તુલનાત્મક અભિગમ કેળવાય.

એકમ -૧ તુલનાત્મક સાહિત્ય : વ્યાખ્યા, વિભાવના અને લક્ષણો

એકમ -૨ તુલનાત્મક સાહિત્યના અભિગમો તથા કાર્યક્ષેત્ર.

એકમ -૩ 'મળેલાજીવ' તથા 'દેવદાસ ' નવલકથાની વિષયવસ્તુગત તુલના

એકમ -- ૪ 'ધ્રુવસ્વામિની દેવી ' ક.મા.મુનશી તથા 'ધ્રુવસ્વામિની ' જયશંકર પ્રસાદના નાટકની વિષયવસ્તુગતતુલના

એકમ -૫. (અ) 'મળેલાજીવ' તથા 'દેવદાસ ' નવલકથાની રચનારિતીગત તુલના

(બ) 'ધ્રુવસ્વામિની દેવી 'ક.મા.મુનશી તથા 'ધ્રુવસ્વામિની ' જયશંકર પ્રસાદના નાટકની રચનારિતીગતતુલના .

સંદર્ભસૂચિ:-

૧. દેવદાસ –શરદચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાય આર.આર. શેઠ પ્રકાશન

૨. મળેલાજીવ – પન્નાલાલપટેલ

૩ 'ધ્રુવસ્વામિની દેવી ' - ક.મા.મુનશી, ગુર્જર પ્રકાશન

૪ 'ધ્રુવસ્વામિની ' - જય શંકર પ્રસાદ, પાર્શ્વ પ્રકાશન

૫ રૂપાંતર –અમૃત ગંગર – અરુણોદય પ્રકાશન

૬ તુલનાત્મક સાહિત્ય : સિદ્ધાંત અને વિનિયોગ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

૭ તુલનાત્મક સાહિત્ય- ચૈતન્ય દેસાઈ